

**Dnei Zinaida Greceanîi,
Preşedintele Parlamentului**

**Dlui Ion Chicu
Prim-ministru**

Copie: Dnei Viorica Dumbrăveanu
Ministru al sănătăţii, muncii şi protecţiei sociale
Copie: Dlui Igor Pokanevych,
Reprezentantul OMS şi şeful Biroului OMS din RM

**Doamnă Preşedinte a Parlamentului,
Domnule prim-ministru,**

Noi, semnatarii, ne exprimăm dezacordul total faţă de modificările la Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, aprobate în miez de noapte la 16 decembrie curent, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi – art.6, 71, 10; Legea nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică – art.91, 11; ş.a.).

Modificările operate la Legea nr.278/2007 subminează eforturile de control al tutunului şi angajamentele Republicii Moldova asumate pentru a îmbunătăţi nivelul protecţiei sănătăţii publice, în conformitate cu prevederile Convenţiei-cadru a Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii privind controlul tutunului. Aceste modificări sfidează esenţa Legii nr.278/2007, prin care statul îşi asumă obligaţia de a asigura condiţii necesare pentru protejarea sănătăţii populaţiei de consecinţele consumului produselor din tutun, al produselor conexe şi de expunerea la fumul de tutun.

Astfel, modificările operate la art.23 alin.(1), prin care se majorează de la 20 mg până la 72 mg cantitatea de nicotină care să se conţină în 1 ml de lichid din ţigaretelile electronice şi din flacoanele de reumplere, vor avea consecinţe devastatoare asupra sănătăţii publice. O asemenea concentraţie (72 mg/1ml) are efecte nefaste şi imediate asupra sănătăţii, deoarece când se consumă o astfel de ţigaretă se eliberează o cantitate enormă de nicotină. Concentraţia de 20 mg/1 ml permite o administrare a nicotinei care este comparabilă cu doza permisă de nicotină obţinută dintr-o ţigaretă standard în timpul necesar fumării unei astfel de ţigaret¹, de aici au derivat şi reglementările ca nivelul de nicotină să nu depăşească 20 mg pentru 1 ml de lichid. Specificăm că prin Legea nr.278/2007, aprobată în anul 2015, ţigaretelile electronice nu au fost interzise pe piaţa Moldovei, ci doar au fost reglementate în aşa mod ca acestea să nu fie mai dăunătoare decât ţigaretelile obişnuite. De consemnat şi faptul că la nivel mondial este interzisă comercializarea ţigaretelor electronice în 30 de ţări, în 6 este interzisă vânzarea, fabricarea, importul şi se reglementează utilizarea acestora, iar în 76 state ţigaretelile electronice sunt reglementate ca ţigaretelile obişnuite. Prin majorarea cantităţii de nicotină de la 20 mg până la 72 mg în 1 ml de lichid Republica Moldova a făcut în pas înapoi în protecţia sănătăţii publice, deoarece a permis astfel plasarea pe piaţă a produselor pentru

¹ DIRECTIVA 2014/40/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ŞI A CONSILIULUI din 3 aprilie 2014 privind apropierea actelor cu putere de lege şi a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce priveşte fabricarea, prezentarea şi vânzarea produselor din tutun şi a produselor conexe şi de abrogare a Directivei 2001/37/CE

fumat cu conținut foarte ridicat de nicotină, ceea ce favorizează dependența de nicotină, în special în rândul tinerilor.

De asemenea, modificarea art.25 alin.(5), care exclude dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire a produselor din tutun și a produselor conexe din reglementările care urmăreau prevenirea accesului minorilor la produsele din tutun, va avea un impact degradant asupra sănătății tinerei generații. Punctele de vânzare sunt utilizate de companiile de tutun pentru a "recruta" în rândul fumătorilor persoane tinere, în special prin afișare la vitrine a dispozitivelor moderne pentru fumat. Expunerea vizibilă a dispozitivelor pentru fumat și a accesoriilor acestora la locurile de vânzare cu amănuntul este o formă de publicitate la locul de vânzare, dar care nu se încadrează în prevederile legale prevăzute pentru interdicțiile de publicitate, promovare, sponsorizare a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora. Afișarea vizibilă și atractivă a dispozitivelor pentru fumat și a accesoriilor acestora în unitățile de comercializare expune copiii la influența publicității, care le dezvoltă o atitudine pozitivă față de articolele și mărcile producătorilor de tutun și produse conexe. Este demonstrată legătura semnificativă între expunerea vizibilă și atractivă a produselor pentru fumat în locurile de comercializare și popularitatea fumatului în rândul adolescenților. Potrivit Studiului Global al Adolescenților despre Fumat (GYTS, 2019, Republica Moldova) – 16,3% dintre adolescenții cu vârste cuprinse între 13 și 15 ani sunt fumători activi, iar aproximativ 10% dintre aceștia folosesc alte tipuri de produse din tutun decât țigările obișnuite. Astfel 12,7% dintre elevi, 16,8% dintre băieți și 8,4% dintre fete foloseau țigarete electronice și 3,9% dintre elevi, 4,9% dintre băieți și 2,7% dintre fete utilizau produse cu tutun încălzit la momentul desfășurării studiului.

Art.25 din Legea nr.278/2007 în care a fost modificat alin.(5) conține exclusiv reglementări pentru prevenirea accesului minorilor la produsele din tutun. Conform Constituției Republicii Moldova, copiii au dreptul la ocrotire specială și beneficiază de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor (art.50 din Constituție). De asemenea, sunt interzise orice activități care le-ar dăuna sănătății sau care le-ar pune în primejdie dezvoltarea normală. Art.36 din Constituție garantează dreptul tuturor la ocrotirea sănătății. Prin urmare, Constituția stabilește pentru copii regimuri speciale de protecție a drepturilor, dar și dreptul tuturor la ocrotirea sănătății, iar art.25 din Legea nr.278/2007 garantează aceste drepturi prin măsuri de control al tutunului. Și mai grav este că orice modificare a reglementărilor destinate prevenirii accesului minorilor la produsele din tutun, operată în detrimentul protecției sănătății copiilor, este de fapt un atentat la dreptul garantat al acestora pentru un regim special de asistență și protecție a sănătății.

Întru binele generațiilor prezente și viitoare, vă solicităm cu toată insistența, Distinsă Doamnă Președinte a Parlamentului și Domnule Prim-ministru, să vă implicați categoric pentru abrogarea imediată a modificărilor aduse Legii nr.278/2007 privind controlul tutunului, care au fost operate prin Legea pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi – art.6, 71, 10; Legea nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică – art.91, 11; ș.a.).

Cu respect,

semnatari:

Emil Ceban, Rector, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Oleg Lozan, dr. hab. șt. med., profesor universitar, director al Școlii de Management în Sănătate Publică.

Institutul Oncologic

Colectivul Școlii de Management în Sănătate Publică

Societatea de Pediatrie din Republica Moldova

Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Republica Moldova

Aliona Serbulenco, dr. șt. med., conferențiară Catedra de Igienă Generală, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Stela Bivol, Directoare, Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)

Antonița Fonari, Directoare, Platforma pentru Cetățenie Activă și Parteneriat pentru Drepturile Omului (CAP)

Andrei Gaiu, Director, Asociația „Tinerii pentru dreptul la viață” (TDV)

Ala Iatco, Președintă, Uniunea pentru prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor

CReDO – Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului

Olga Bîtcă activistă și voluntară pentru legea controlului tutunului

Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Republica Moldova

Valentina Onică, Președintă, AO „Casa Speranțelor”

Feodora Rodiuco, Președintă, AO „Speranta Terreii,”

Oxana Rucsineanu, Președintă, Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză din RM "SMIT" (Societatea Moldovei Împotriva Tuberculozei)

Rodion Gavriloi, membru al Consiliului Național Coordonator în domeniul Controlului Tutunului

Smîntîină Nicolae, membru al Consiliului Național Coordonator în domeniul Controlului Tutunului

Ghenadie Țurcanu, membru al Consiliului Național Coordonator în domeniul Controlului Tutunului